

Anotace

Cílem předmětu je připravit studující na profesi učitele, jež nespočívá pouze v předávání odborných poznatků, ale také v tvorbě školního kurikula. Výuka je rozdělena na přednášky a cvičení. V přednáškách jsou prezentovány teoretické základy a souvislosti příslušných témat, která jsou následně rozpracovávána ve cvičeních. Předmět syntetizuje oborové poznatky získané v Bc. studiu, a zároveň navazuje na předměty společného základu – zejména na témata ze školní pedagogiky a pedagogické komunikace.

Obsah předmětu (lze měnit podle zaměření přednášejících a aktuálnosti témat) :

- 1. Proč učit didaktiku geografie, proč učit geografii ve škole?**
Didaktika geografie – vůz se čtyřmi koly; Zeměpisné vzdělávání či vzdělávání zeměpisem? Cíle výuky geografie. Vzdělávací význam geografie deklarovaný Mezinárodní chartou geografického vzdělávání;
- 2. Kontinuita a progres v kurikulu geografického vzdělávání**
Dvouúrovňový model kurikula v ČR- rámcové a školní vzdělávací programy;
- 3. Informační zdroje a didaktická média ve výuce geografie**
Hodnocení učebnic v geografii; hodnocení školních atlasů a dalších zdrojů pro výuku geografie, on-line zdroje;
- 4. Žákovo učení a jeho hodnocení**
Styly učení žáků ve výuce geografie, geografické znalosti, dovednosti, postoje, geografické/prostorové myšlení
- 5. Oborově specifické vyučovací metody a organizační formy**
Přehled a klasifikace oborově specifických vyučovacích metod a organizačních forem ve výuce geografie...
- 6. Standardy geografického vzdělávání**
Srovnání vzdělávacích standardů ve vybraných zemích, Proč standardy nefungují v Česku...;
- 7. Plánování a hodnocení kvality výuky geografie**
Plánování a příprava výuky, příležitosti k učení, zpětná vazba, sledování, analýza, reflexe a hodnocení výuky;
- 8. Terénní výuka v geografickém vzdělávání**
Geografický terénní výzkum, geografické metody a jejich aplikace ve vzdělávání, bádání v terénu
- 9. Učitel geografie a jeho profesní růst**
Učitel a jeho rozvoj, další vzdělávání, kariérní systém, výzkum v didaktice geografie.
- 10. Historický vývoj geografického vzdělávání**
Klíčové etapy, osobnosti a problémy. Aktuální trendy;

Na konci výuky předmětu bude student schop:

- Vysvětlit rozdíl mezi zeměpisným vzděláváním a vzděláváním zeměpisem;
- Posoudit význam standardů geografického vzdělávání;
- Srovnat kurikulum v České republice s vybranými zeměmi;
- Provádět dílčí změny ve „Vlastním školním vzdělávacím programu“ se zvláštním zřetelem k požadavku kontinuity a progresu v kurikulu.
- S oporou o přípravu jedné modelové vyučovací hodiny/celku učiva zdůvodnit vzdělávací význam příslušného tématu pro žáka, s oporou o teoretické znalosti obhájit stanovené cíle, použité metody, organizační formy, didaktické prostředky, a způsob hodnocení žáků.
- Zdůvodnit význam pedagogického výzkumu pro další vývoj zeměpisného kurikula a pro vlastní školní praxi;
- Navrhnout možnosti práce s diferencovanými skupinami žáků;
- Naplánovat, zorganizovat (a realizovat) výuku v terénu.
- S oporou o přípravu jedné modelové vyučovací hodiny/celku učiva zdůvodnit vzdělávací význam příslušného tématu pro žáka, s oporou o teoretické znalosti obhájit stanovené cíle, použité metody, organizační formy, didaktické prostředky, a způsob hodnocení žáků.
- Popsat vývoj didaktiky geografie a její nejnámější představitele;

Požadavky na ukončení předmětu:

- Vypracování zadaných cvičení. V průběhu kolokvia prokázat základní teoretické znalosti z didaktiky geografie a jejich aplikaci na příkladech z reálné praxe a podat komentovaný přehled o aktuálních problémech geografického vzdělávání a didaktiky geografie.

Povinná literatura:

Biddulph, M., Lambert, D., Balderstone, D. Learning to teach geography in the secondary school. London: Routledge, 2015. 349 s. ISBN 978-1-138-77944-0.

Hofmann, E. a kol. (2014) Standardy geografického vzdělávání v Česku na Slovensku a v USA. Necháme se inspirovat? <http://educoland.muni.cz/geografie/novinky-z-oboru/>

Hofmann, E. A kol. Didaktika geografie na PdF MU. Studijní materiály předmětu. Brno: IS Muni, 2015. 38s.

Řezníčková, D. Náměty pro geografické a environmentální vzdělávání: Výuka v krajině. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, 2008.

Šupka, J., Hofmann, E., Matoušek, A. Didaktika geografie 1. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 59 s. ISBN 802101010X.

Doporučená literatura:

Heffron, S. G., Downs, R. M. (ed.) Geography for Life: National Geography Standards. Second Edition. Washington: National Council for Geographic Education. 2012. ISBN 978-1-884136-41-2.

Herink, J. (2009). Geografie: její postavení a pojetí v národních kurikulech ve světě. Dostupné z <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/2920/geografie-jeji-postaveni-a-pojeti-v-narodnich-kurikulech-ve-svete-shrnuti-zavery-a-doporuceni.html/>.

Kent, A. (ed.). Reflective practice in geography teaching. London: Sage, 2000. 306 s. ISBN 0-7619-6982-9.

Kühnlová, Hana. Vybrané kapitoly z didaktiky geografie I. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1997.

Materiály k inspiraci:

Budou doplňovány průběžně.